

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ
Phòng Thông tin - Văn hóa

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh
Hà Nội, Việt Nam
(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601
Email: irchano@pd.state.gov

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO HOA KỲ
TRIỂN VỌNG KINH TẾ, THÁNG 1/2002
THƯƠNG MẠI TRONG NỀN KINH TẾ TOÀN CẦU SAU HỘI NGHỊ DOHA

HỘI NGHỊ BỘ TRƯỞNG DOHA: MỘT LỰC ĐẨY MỚI CHO CÁC
CUỘC ĐÀM PHÁN ĐA PHƯƠNG VỀ NÔNG NGHIỆP

*J. B. Penn, Thứ trưởng Phụ trách Thông trợ và Dịch vụ Nông nghiệp Nước Ngoài
Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ*

Trong các cuộc đàm phán về nông nghiệp trong khuôn khổ WTO, Hoa Kỳ luôn tìm cách hạ thấp thuế quan với sự quan tâm đặc biệt đối với việc quản lý hạn ngạch thuế quan, để xoá bỏ trợ cấp xuất khẩu và chận chính các biện pháp hỗ trợ trong nước, Thứ trưởng Nông nghiệp, ông J.B.Penn nói.

Ông nói, một mục đích khác của Hoa Kỳ trong các cuộc đàm phán là nhằm mang lại cho các nước đang phát triển sự bảo đảm cao hơn về an ninh lương thực và một con đường phát triển bền vững hơn.

Tuyên bố của Hội nghị Bộ trưởng Doha đã phát động các cuộc đàm phán thương mại đa phương mới trong nhiều lĩnh vực, trong đó nông nghiệp là tâm điểm của các cuộc đàm phán này.

Tuyên bố Doha về Nông nghiệp tái khẳng định cam kết của các thành viên Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) về mục tiêu dài hạn nhằm thiết lập một hệ thống thương mại về nông sản công bằng và theo hướng thị trường. Các thành viên WTO đồng ý rằng các cuộc đàm phán toàn diện nhằm mang lại những cải thiện to lớn về tiếp cận thị trường, giảm trợ cấp xuất khẩu và giảm đáng kể các hỗ trợ trong nước gây ảnh hưởng xấu đến thương mại.

Tuyên bố cũng công nhận rằng các đối xử đặc biệt và ưu đãi cho các nước đang phát triển sẽ là một phần không thể thiếu được của các cuộc đàm phán. Tuyên bố cũng lưu ý về những quan tâm phi thương mại do một số nước nêu ra, (bao gồm cả các mục tiêu chính sách như phát triển nông thôn hoặc bảo vệ động vật) nằm ngoài hoạt động sản xuất và buôn bán nông sản.

CHƯƠNG TRÌNH CỦA HOA KỲ

Hoa Kỳ có một chương trình nghị sự đầy tham vọng cho các cuộc đàm phán này.

Mở cửa thị trường. Một nghiên cứu gần đây của Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) ước tính rằng mức thuế quan trung bình đối với hàng nông sản cho các nước thành viên WTO là 62%, vượt xa mức thuế quan trung bình 4% đối với hàng công nghiệp. Nghiên cứu kết luận rằng thuế quan đóng góp phần lớn nhất trong tổng chi phí kinh tế dành cho bảo hộ nông nghiệp. Trên nhiều thị trường, hàng xuất khẩu của Hoa Kỳ phải đối mặt với thuế nhập khẩu vượt quá 100%. Điều này làm triệt tiêu hoàn toàn các cơ hội tiếp cận thị trường.

Mục tiêu của Hoa Kỳ là làm thay đổi tình trạng trên và đảm bảo các cơ hội tiếp cận thị trường có hiệu lực cho tất cả các sản phẩm ở tất cả các thị trường. Nâng cao mức độ tiếp cận thị trường sẽ chỉ đạt được thông qua các việc sau:

- Cắt giảm đáng kể hoặc xoá bỏ hoàn toàn thuế quan, bao gồm cả thuế hạn ngạch.
- Cắt giảm đáng kể hoặc xoá bỏ sự khác biệt về thuế quan giữa các nước.
- Cắt giảm đáng kể hoặc xoá bỏ việc nâng cao thuế quan (khi thuế đối với hàng chế biến cao hơn sản phẩm đầu vào chưa qua xử lý).
- Đơn giản hoá các loại thuế quan phức tạp (mọi loại thuế sẽ được chuyển đổi sang đánh thuế một số phần trăm "tăng theo", hoặc cố định, trên trị giá sản phẩm).

Chúng ta hướng sự tập trung chú ý vào việc quản lý hạn ngạch theo thuế quan (TRQ). Khái niệm này, có nguồn gốc từ Vòng đàm phán Uruguay, nhằm mang lại cơ hội tiếp cận thị trường trên các thị trường trước đây đóng cửa. Một mức hạn ngạch ban đầu sẽ áp dụng mức thuế bằng không hoặc rất thấp và một mức thuế cao hơn rất nhiều sẽ được áp dụng đối với lượng hàng nhập khẩu vượt quá mức hạn ngạch ban đầu.

Tuy nhiên, không phải lúc nào kết quả cũng là mức độ tiếp cận thị trường được cải thiện hơn. Chúng ta đang tìm kiếm biện pháp để nâng cao mức hạn ngạch và giảm bớt hoặc xoá bỏ thuế hạn ngạch. Đồng thời, chúng ta đã sẵn sàng để xây dựng các quy định nhằm nâng cao hoạt động quản lý TRQ. Chúng ta công nhận rằng không có một hệ thống quản lý TRQ nào thích hợp cho tất cả các thị trường và trong mọi điều kiện. Tuy nhiên, các quy định dựa trên các nguyên tắc minh bạch và có thể dự đoán sẽ đảm bảo việc tạo ra cơ hội tiếp cận thị trường.

Cạnh tranh xuất khẩu. Trợ cấp xuất khẩu tiếp tục được rất ít thành viên WTO sử dụng. Trong khi số tiền được sử dụng, xét cả về giá trị và số lượng, nằm trong quy định của các cam kết từ Vòng đàm phán Uruguay, các trợ cấp này tiếp tục ảnh hưởng xấu đến thương mại thế giới và làm sai lệch các dấu hiệu thị trường đối với nhà sản xuất. Việc xoá bỏ trợ cấp xuất khẩu vẫn là một mục tiêu ưu tiên, không chỉ của Hoa Kỳ mà còn là của hầu hết tất cả các thành viên WTO.

Tuyên bố Doha buộc các thành viên WTO phải cam kết cắt giảm, nhằm loại bỏ dần, tất cả các hình thức trợ cấp xuất khẩu. Điều này xem ra là phần gây tranh cãi nhiều nhất trong tuyên bố do sự trù trừ của Liên minh Châu Âu (EU) khi đưa ra cam kết này. Việc đưa vào cụm từ "nhằm mục đích loại bỏ dần" làm cho tuyên bố có thêm sức mạnh và chắc chắn sẽ còn được bàn cãi lâu dài và gay gắt trong các cuộc đàm phán.

Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ (USDA) ghi nhận rằng cụm từ "mọi hình thức hỗ trợ xuất khẩu" có thể được các thành viên khác của WTO hiểu là bao gồm cả Chương trình bảo lãnh tín dụng xuất khẩu của USDA. Chương trình này trợ giúp thương mại với các nước đang phát triển bằng cách hỗ trợ tài chính thương mại cho nhà xuất khẩu Hoa Kỳ. Chúng ta đã tham gia đầy đủ vào các cuộc đàm phán của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) theo đòi hỏi của Hiệp định về Nông nghiệp của Vòng Đàm phán Uruguay, nhằm xây dựng các quy định về tín dụng xuất khẩu và chúng ta sẵn sàng cam kết tuân thủ nội dung dự thảo hiện thời của hiệp định OECD. Một cam kết như vậy sẽ có ảnh hưởng to lớn đến chương trình này. Dù cho kết quả cuối cùng của cuộc thảo luận trong OECD là gì, chúng ta vẫn tham gia đầy đủ vào các cuộc đàm phán của WTO về tín dụng xuất khẩu. Bất cứ yếu tố trợ cấp nào mang tính lý thuyết trong chương trình tín dụng xuất khẩu của chúng ta cũng đều không thể so sánh với số tiền hàng tỷ đô-la mà hàng năm EU trợ cấp trực tiếp cho xuất khẩu.

Hỗ trợ trong nước. Mục đích của Hoa Kỳ là xác định lại nội dung cuộc bàn cãi về hỗ trợ trong nước. Cách tốt nhất để đạt được mục tiêu này là đàm phán và xem xét lại các tiêu chí xác định liệu một chương trình có gây ảnh hưởng xấu đến thương mại hay không. Thách thức đối với các thành viên WTO là phải bàn thảo xem đâu là ranh giới giữa các biện pháp gây ảnh hưởng xấu và không gây ảnh hưởng xấu đối với thương mại. Các chương trình ảnh hưởng xấu đến thương mại sẽ là đối tượng của các cam kết cắt giảm. Chúng ta đã đề nghị rằng mức hỗ trợ cuối cùng phải dựa vào mức phần trăm cố định trên tổng giá trị của sản xuất nông nghiệp.

CÁC LĨNH VỰC QUAN TÂM KHÁC

Ngoài các cam kết dựa trên ba trụ cột chính có từ Vòng đàm phán Uruguay, tuyên bố Doha hàm chứa hai lĩnh vực quan trọng khác đối với nông nghiệp của Hoa Kỳ.

Các nước đang phát triển. Toàn bộ tuyên bố Doha là một cam kết đảm bảo rằng các nước đang phát triển, đặc biệt là các nước kém phát triển nhất, có một phần trong sự tăng trưởng của thương mại toàn cầu. USDA cam kết sẽ hợp tác làm việc với các cơ quan khác của chính phủ Hoa Kỳ và các tổ chức quốc tế như Tổ chức Nông Lương của Liên Hợp Quốc để tập trung quan tâm vào việc xây dựng năng lực thương mại ở các nước đang phát triển. Nông nghiệp là trung tâm của phát triển bền vững đối với phần đông dân số trên thế giới. Với hệ thống nghiên cứu nông nghiệp lớn nhất thế giới và hàng chục năm kinh nghiệm, USDA sẽ tiếp tục hỗ trợ kỹ thuật cho các nước trên toàn thế giới.

Một số nghiên cứu về ảnh hưởng của Vòng đàm phán Uruguay đã kết luận rằng mức độ lợi ích mà các nước thu được từ thương mại liên quan trực tiếp tới mức độ tham gia của các nước đó trong các cuộc đàm phán. Mục tiêu của chúng ta là làm nâng cao sự tham gia của các nước đang phát triển trong các cuộc đàm phán. Các nước đang phát triển khác nhau theo nhiều cách, từ sản xuất đậu tương ở Braxin, đến trồng trọt tự cung, tự cấp ở khu vực vành đai sa mạc Sahara, tới phương thức canh tác truyền thống ở các quốc đảo nhỏ. Do đó, một mô hình hoặc cách thức duy nhất sẽ không có hiệu quả. Tuy nhiên, trong mọi trường hợp, chính sách thương mại sẽ đóng một vai trò quan trọng trong phát triển nông nghiệp, cho phép nông dân biết được thông tin giá cả trên thế giới và dành cho người tiêu dùng nhiều sự lựa chọn hơn và với giá cả thấp hơn. Chính sách thương mại cần nâng cao an ninh lương thực và có thể được các nước đang phát triển sử dụng để đảm bảo một nguồn cung cấp lương thực ổn định cho người tiêu dùng ở các nước này.

Môi trường. Tuyên bố Doha buộc các nước thành viên phải cam kết tiến hành các cuộc đàm phán để xem xét mối quan hệ giữa các quy tắc hiện hành của WTO và các nghĩa vụ thương mại cụ thể trong các hiệp định đa phương về môi trường. Điều có ý nghĩa then chốt là phải đảm bảo rằng nội dung khoa học của Hiệp định Uruguay, đặc biệt là Hiệp định về các biện pháp vệ sinh và kiểm dịch được duy trì.

Tuyên bố Doha là kết quả của cuộc đàm phán khó khăn nhưng chúng ta phải nhớ rằng nó mới chỉ là sự bắt đầu. Chúng ta có một chương trình nghị sự đầy tham vọng cho các cuộc đàm phán này và chúng ta được đa số các nước thành viên WTO ủng hộ. Hoa Kỳ và USDA sẽ tiếp tục đóng vai trò dẫn dắt trong các cuộc đàm phán này. Tự do hoá hơn nữa thương mại là một việc tốt, không chỉ cho nông dân, người chăn nuôi và người tiêu dùng ở Hoa Kỳ mà còn cho cả nông dân và người tiêu dùng trên toàn thế giới.

Toàn văn bài viết bằng tiếng Anh có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/ites/0102/ijee/penn.htm>